Onderwerp	Raadsvoorstel inzake Transitievisie Warmte gemeente Stein
Vergaderdatum	8 december 2021
Zaaknummer	0971184564

Aan de Raad

Voorstel

De gemeenteraad wordt voorgesteld:

In te stemmen met de Transitievisie Warmte (versie november 2021).

Inleiding

In 2050 dient Nederland aardgasvrij te zijn. Dat wil zeggen dat woningen en gebouwen niet langer verwarmd mogen worden met gebruik van aardgas. Als tussenstap is in het Nationale Klimaatakkoord het streven opgenomen dat in 2030 20% van de gebouwde omgeving aardgasvrij is. De nationale overheid heeft gemeenten gevraagd om de mogelijkheden voor duurzame warmte tot 2030 in kaart te brengen in de Transitievisie Warmte (TVW). Deze moet uiterlijk 31 december 2021 zijn vastgesteld.

Voor de gemeente Stein is op basis van de uitgevoerde potentieanalyse per pand bekeken welke alternatieve warmtebron tot 2030 het meest geschikt zou zijn om een dergelijk pand duurzaam mee te verwarmen. Hierbij is gekeken naar diverse technisch-economische en sociaal-maatschappelijke factoren (zie ook tabel 6.1 in hoofdstuk 6 van bijlage 1). Daarnaast zijn ook koppelkansen en natuurlijke momenten om de overstap naar aardgasvrij te maken bekeken (zie hoofdstuk 7 in bijlage 1).

Uit de potentieanalyse komt naar voren dat de verschillende duurzame alternatieven tot 2030 de volgende potentie hebben in de gemeente Stein: individuele elektrische warmtepomp 13%, individuele hybride warmtepomp (met, op termijn, groengas/waterstof) 13%, hoge temperatuur warmtenet 23% en lage temperatuur warmtenet 2%. Daarnaast kan er door middel van isolatie nog een besparing van ongeveer 3% gerealiseerd worden. Hiermee kan potentieel meer dan de helft van de warmtevraag in Stein verduurzaamd worden voor 2030. Voor een kleine 50% van de woningen en gebouwen is tot 2030 nog geen rendabel duurzaam alternatief beschikbaar, zij kunnen om hun aardgasvraag te reduceren en zich voor te bereiden op aardgasvrij verwarmen in de toekomst wel starten met isolatie.

Om de potentie van 52% besparing op de warmtevraag te realiseren zijn veel capaciteit en middelen noodzakelijk zowel vanuit de gemeente, als regisseur van de warmtetransitie, als vanuit de inwoners en gebouweigenaren zelf. Om een start te maken met de realisatie van deze besparing zijn er mogelijkheden voor concrete projecten benoemd die de gemeente Stein kan starten om inwoners en gebouweigenaren te stimuleren, namelijk Het Groene Net, stimuleren van elektrische en hybride warmtepompen en een isolatieproject (zie hoofdstuk 10

bijlage 1). Het is niet realistisch dat voor 2030 de volledige potentie wordt gerealiseerd. Desalniettemin kiest de gemeente Stein ervoor om deze opgave proactief op te pakken en inwoners en gebouweigenaren zo goed mogelijk te ondersteunen en stimuleren om de overstap te maken naar aardgasvrij of zich hierop voor te bereiden. Met een proactieve aanpak kan de gemeente Stein in 2030 20 tot 40% aardgasreductie en 5 tot 15% aardgasvrije panden realiseren.

Op basis van de TVW kunnen keuzes gemaakt worden voor specifieke projecten die in bepaalde wijken, of juist gemeentebreed, kunnen gaan lopen. Dergelijke projecten worden in 2022 nader uitgewerkt in zogenoemde wijkuitvoeringsplannen. Zij geven op een meer gedetailleerd niveau aan hoe de projecten in de diverse wijken gerealiseerd worden en welke middelen, capaciteit en acties hiervoor benodigd zijn. De nu voorliggende TVW betreft enkel het visiedocument op basis waarvan deze uitvoeringsplannen kunnen worden opgesteld in een separaat traject.

Naast het opstellen van de uitvoeringsplannen kunnen in 2022 al enkele acties op het gebied van communicatie opgestart worden uit het uitvoeringsprogramma, zoals het opzetten van advies op woningniveau, delen van actuele informatie en het spelen van een warmtegame met inwoners (zie tabel 10.1, hoofdstuk 10, bijlage 1).

Om te komen tot de Transitievisie Warmte is gekeken naar de resultaten voortkomend uit de potentieanalyse. Daarnaast zijn onze inwoners en gebouweigenaren op diverse manieren geïnformeerd over het proces en hebben zij de mogelijkheid gehad een enquête in te vullen en zich aan te melden voor het bewustwordingsspel (van deze laatste is echter onvoldoende gebruikgemaakt waardoor deze is geannuleerd). Het toepassen van een alternatieve warmtevoorzieningen raakt inwoners en gebouweigenaren 'achter de voordeur', daarom worden in de fase om te komen tot de uitvoeringsplannen meer concrete acties en projecten opgestart waarbij inwoners en gebouweigenaren nauw worden betrokken.

Op 14 oktober 2021 is de concept Transitievisie Warmte sonderend besproken in de raad. De opmerkingen van de raadsleden zijn besproken met de werkgroep, de opmerkingen zijn vervolgens zoveel mogelijk verwerkt in de definitieve versie. Voor de leesbaarheid zijn de wijzigingen naar aanleiding van de opmerkingen en vragen aangegeven in bijlage 1. Hierbij is vooral aandacht besteed aan verduidelijking van de TVW, beschrijving van acties die op korte termijn in 2022 kunnen worden opgestart, meer gedetailleerde beschrijving van de ambitie van de gemeente en de benodigde middelen a.d.h.v. de laatste inzichten en het beschrijven van de vraag in hoeverre de overstap naar een alternatieve warmtevoorziening voor inwoners en gebouweigenaren een vrije keuze is en zal blijven en welke invloed de gemeente hierop in haar rol kan hebben.

Argumentatie
Om de potentie tot 2030 zo goed mogelijk in te vullen kiest de gemeente Stein voor een proactieve benadering van de opgave. Deze proactieve benadering is belangrijk omdat de overstap naar een alternatieve warmtevoorziening vooralsnog een vrije keuze is.
De overstap van woning- en gebouweigenaren naar een aardgasvrij warmte-alternatief is een vrije keuze. De gemeente pakt deze uitdaging proactief op. Binnen het scenario en de voorgestelde projecten is er de nodige speelruimte voor de gemeente (zie hoofdstuk 10,

bijlage 1). Er kunnen keuzes worden gemaakt in de capaciteit en middelen en daarmee intensiteit waarmee de verschillende projecten worden opgezet. Dit zal in grote mate de besparing op de warmtevraag beïnvloeden.

Zolang vanuit de nationale overheid nog geen aanvullende middelen en wet- en regelgeving beschikbaar zijn waardoor we inwoners en gebouweigenaren kunnen dwingen om de overstap te maken, is het belangrijk dat we ons inzetten om hen te verleiden om nu al de overstap te maken naar aardgasvrij of zich daar op zijn minst op voor te bereiden, bijv. door isolatie of een hybride warmtepomp. De verwachting is echter dat op termijn mogelijk meer mogelijkheden bestaan om aardgas uit te faseren in bepaalde wijken, zoals bijvoorbeeld door bij een warmtenet het aardgasnet te saneren, en men zo meer te dwingen om een keuze te maken voor aardgasvrij.

Daarnaast maken intensieve communicatie en de huidige stijgende prijzen voor gas en energie de urgentie van energiebesparing en de overstap naar aardgasvrij voor inwoners en gebouweigenaren groter. De uiteindelijke keuze voor een bepaald warmte-alternatief blijft echter (vooralsnog) een vrije keuze. Zo kan men, ook als er een warmtenet in de straat komt, nog steeds kiezen voor een elektrische of hybride warmtepomp.

Er zijn drie projecten voor de langere termijn waar de Gemeente Stein mee aan de slag kan om de potentie tot 2030 te realiseren. Project 1 is Het Groene Net, hierbij richt de gemeente zich op een regierol in de voorbereiding en samenwerking met partners om het warmtenet tot ontwikkeling te brengen. Project 2 is het stimuleren van individuele elektrische en hybride warmtepompen in de gemeente. En project 3 is een gemeentebreed isolatieproject waarbij woning- en gebouweigenaren hun woningen en gebouwen zo goed mogelijk (rendabel) isoleren om zo aardgas te besparen en tegelijkertijd voorbereid te zijn op een aardgasvrije toekomst. Door in de gemeente Stein in te zetten op deze, en mogelijk ook aanvullende projecten, willen we onze inwoners en gebouweigenaren stimuleren om de eerste stap te zetten en te kiezen voor een duurzame warmtevoorziening.

In afwachting van de wijkuitvoeringsplannen kan in 2022 reeds worden gestart met enkele communicatie-activiteiten om inwoners en gebouweigenaren handelingsperspectief te bieden.
Om onze inwoners en gebouweigenaren meer handelingsperspectief te bieden bij de keuze om de huidige Cv-ketel te vervangen in de komende jaren worden, naast het opstellen van de wijkuitvoeringsplannen, in 2022 al enkele acties opgestart. Deze acties bestaan vooral uit communicatie-activiteiten, zoals advies op woningniveau, verstrekken van actuele informatie en een warmtegame met inwoners. Na vaststelling van de TVW in december 2021 worden deze acties opgestart. Zie ook tabel 10.1 in bijlage 1.

De ontwikkelingen van Het Groene Net Zuid hangen nauw samen met het realiseren van de potentie voor een warmtenet in de gemeente.
Eén van de voornaamste kansen om de potentie in te vullen voor het warmtenet op hoge temperatuur in de gemeente, 23%, is het realiseren van Het Groene Net Zuid. Op basis van een business case zal de ontwikkelaar van een dergelijk warmtenet bepalen welke wijken wel en niet worden aangesloten. Dit kan afwijken van de wijken en panden die in de TVW aangeduid zijn als geschikt voor dit hoge temperatuur warmtenet. Op dit moment is er nog onvoldoende duidelijkheid over het moment waarop in Stein gestart kan worden met de

aanleg van een hoge temperatuur warmtenet. De gemeente Stein participeert in het traject rond de ontwikkelingen van het Groene Net. Op het moment dat er meer duidelijkheid is, kan er in de uitvoeringsplan meer tot in detail worden uitgewerkt waar een warmtenet gerealiseerd kan worden.

Financiële onderbouwing
De in 2022 benodigde middelen van €100.000 tot €150.000 voor het uitvoeren van de acties in 2022 en het opstellen van de wijkuitvoeringsplannen worden gedekt vanuit het duurzaamheidsbudget.

Bijdrage aan strategische toekomstvisie 2018-2022:
De Transitievisie Warmte en de keuzes die hierin worden gemaakt voor het duurzaam verwarmen van de gebouwde omgeving tot 2030 dragen bij aan kernwaarde 2 van de strategische toekomstvisie 2018-2022: een duurzame leefomgeving met unieke waarden.

Burgemeester en Wethouders,

de Secretaris, de Burgemeester,